

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:20

Fredagen den 16 januari

§ 1 Utrikes frågor

Kabinettssekreterare Annika Söder

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 15 december 2014**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 19 januari 2015**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag vill önska alla ett gott nytt år och god fortsättning och hälsar kabinettssekreterare Annika Söder med medarbetare välkomna.

Utrikesministern är i Moçambique, eller någon annanstans i Afrika som hon hunnit till, för presidentinstallation och möte med afrikanska ledare. Av det skälet är hon inte här i dag. Därför är det kabinettssekreterare Söder som kommer att representera regeringen i dag.

Finns det några muntliga kommentarer vad gäller återrapporteringen från det senaste mötet?

Anf. 2 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Herr ordförande! Från lunchdiskussionen kan kort rapporteras att den handlade om Libyen. Den särskilda representanten från FN deltog på videolänk i en öppen diskussion som inte ledde till några särskilda slutsatser. Eftersom frågan om Libyen kommer upp senare i dag stannar jag med detta.

Jag vill också informera om att utrikesministern själv kommer att delta i mötet på måndag, så jag ersätter henne bara här.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Ja, vi har som sagt en punkt om frågan om Libyen senare, så det finns gott om tid att diskutera den.

Vi går vidare direkt till dagordningspunkt 3, Ryssland. På bordet ligger en mapp, som ni också haft möjlighet att konsultera hos kansliet, där det finns ett antal frågor och en diskussion för ordförandeskapet inför mötet.

Anf. 4 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER:

Herr ordförande! Eftersom det här papperet har fått spridning har vi valt att låta nämnden ta del av det.

Det här är en diskussion. Det kommer inte att bli några slutsatser på mötet.

Jag kan också berätta för nämnden att under de förberedande diskussionerna i Coreper och Kusp har det framkommit att det här papperet, såsom det är upplagt, inte har stöd i medlemskretsen. Därmed vill jag lite lugna nämndens ledamöter som jag förmodar är lika oroliga som vi över hur papperet är formulerat.

Jag vill nu redovisa hur vi kommer att driva frågan från regeringens sida på måndag.

Vi anser att på kort sikt är det nödvändigt att Ryssland avstår från aggression och destabilisering. Innan vi ser förändringar på marken kan vi inte ändra sanktionsregimerna. På lång sikt anser vi att EU ska uppmuntra utvecklingen av ett demokratiskt Ryssland som har fred på insidan och med sina grannar och som är en bra partner.

Vi kommer att ta upp sju punkter.

Europeisk enighet är avgörande för framgång på både kort och lång sikt. Det är viktigt att arbeta för denna enighet, för det är EU:s styrka, inte minst mot bakgrund av att en del av sanktionsregimerna går ut redan den 15 mars.

Vi ska stå fast vid den linje som Europeiska rådet stakade ut i december. Vi ska fortsätta att stödja Ukraina och driva på för reformer i Ukraina. Och vi ska hålla fast vid sanktionerna mot Ryssland tills förändringar sker på marken.

Det fanns god anledning att införa sanktioner mot Ryssland. Så länge orsakerna finns ska sanktionerna vara kvar.

Vi kommer också att framhålla att när vi upprätthåller denna samlade syn på Ryssland ska vi ha en dialog med Ryssland om frågor som är av direkt och uppenbart EU-intresse, särskilt då frågor på den internationella agendan som till exempel Iran eller klimatförändringarna.

Sverige tycker också att man kan fortsätta att titta på kontakterna mellan Euroasiatiska unionen och EU, men vi förutsätter en grundlig analys, en gemensam infallsvinkel från EU och att vissa krav uppfylls innan en sådan kontakt tas. Det gäller naturligtvis igen Minsköverenskommelserna och ett slut på destabiliseringen av östra Ukraina. Det gäller rätten för de länder som är inblandade i Euroasiatiska ekonomiska unionen att själva välja sin väg. Och det gäller att man från handelssynpunkt också har åtaganden att följa internationella normer och ramverk, till exempel WTO-reglerna.

Vi tycker också att det är viktigt att EU engagerar sig för civilsamhället och mellanmännsliga kontakter mellan EU och Ryssland.

Slutligen tycker vi att det är viktigt att hitta sätt att motverka den ryska propaganda som finns på många håll i närområdet. Här finns ett papper som har lagts fram av några EU-länder som handlar om den här verksamheten och som innehåller förslag om hur man ska kunna motverka propagandan. Vi har valt att inte ställa oss bakom papperet på grund av att det på några punkter är tveksamt när det gäller tryckfrihet

och mediefrihet. Det ser ut som om EU-länderna eller EU-institutionerna skulle komma och tala om för våra egna medier vad vi ska göra. Annars tycker vi att papperet är bra och att det är bra att vi får en diskussion om den typen av propaganda.

2014/15:20

16 januari

Anf. 5 DÉSIREE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag tackar kabinetssekreteraren för föredragningen. Jag läste det här papperet i går på kansliet. Man kan få en känsla av att det andas lite av att vi nu vill försöka luckra upp sanktionsregimen så fort det går. Det är en balansgång i papperet. Jag förstår att man behöver Ryssland i olika delar, kanske när det gäller att bekämpa Isil och annat, men jag tror ändå att den approach som kabinetssekreteraren för fram är mycket viktig. Jag stöder att vi ska hålla i sanktionsregimen så länge vi inte kan se förändringar på marken. Det tror jag är viktigt.

Jag undrar om kabinetssekreteraren kan kommentera lite grann på vilket sätt man ser att Ryssland har en viktig roll i Libyen. Fredsprocessen i Mellanöstern har ju inte haft någon större framgång. Det står här att Ryssland har en important contribution to make. Då undrar jag bara på vilket sätt kabinetssekreteraren tror att man menar att de har en viktig roll i den här fredsprocessen.

Anf. 6 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Jag tackar kabinetssekreteraren för föredragningen.

Det hade varit bra om vi vid utrikesutskottets sammanträde i går hade fått denna mer distinkta presentation av regeringens ståndpunkt. Vid utskottets sammanträde i går ställde vi frågor om huruvida Sverige kommer att fortsätta ha en fast hållning gentemot Ryssland, och jag är inte säker på att jag uppfattade att regeringen avsåg att fortsätta att driva en fast hållning och stå kvar vid de krav som vi ställer och har ställt tidigare på Ryssland. Kan jag få bekräftat att så är fallet skulle det vara bra.

Jag har ytterligare en fråga. Det hade varit bra om vi hade fått det issue paper som finns utdelat här i EU-nämnden i dag tillgängligt också i utrikesutskottet. Där fick vi inte detta hemligstämplade dokument.

Nästa fråga handlar om det brev som kabinetssekreteraren talar om som vi inte heller har sett till fullo. Men vad jag har förstått finns det like-minded länder, länder som är lika oss, som har lämnat in det brev som kabinetssekreteraren refererar till och som vi inte har tagit del av, vilket vi också framförde i utrikesutskottet i går. Det skulle vara bra att få en föredragning om vad detta innehåller, något mer än vad som har givits här.

Vad jag har förstått är det länder som vi normalt samarbetar med som finns med i det förslag som har lämnats och vilket vi inte har fått ta del av. Borde vi inte fortsätta det samarbete som vi har drivit tidigare med England och andra länder?

Anf. 7 MARIA PLASS (M):

En av de sista punkterna i förslaget som kabinetssekreteraren talade om handlade om detta med propaganda. Sverige har inte ställt sig bakom förslaget på grund av mediefriheten och tryckfriheten. Kommer det att bli

någon form av ändring i förslaget, eller vad vi nu ska kalla det, så att Sverige kommer att kunna stå sig bakom det? Eller ligger det fast såsom det ser ut i dag, något som Sverige inte står bakom?

Anf. 8 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Vad gäller Désirée Pethrus kommentar om sanktionsregimen ser vi den första sanktionsöversynen i mars. Vi tycker att det är viktigt att hålla fast vid sanktionerna, om ingenting händer när det gäller Minsköverenskommelserna eller läget på marken, inklusive markeringen av gränsen. Vi har en sanktionsregim för dessa problem.

Sedan har vi en annan sanktionsregim för den illegala annekteringen av Krim, och tyvärr får man väl förmoda att denna sanktionsregim kommer att finnas kvar länge. I de andra frågorna kanske det kan komma en förbättring, och det måste man naturligtvis jobba för. Det förekommer ganska mycket kontakter mellan de länder som är mest inblandade i diskussionerna om Minsköverenskommelserna nu, som det ofta gör precis före FAC. Sedan får vi hoppas att det någon gång leder till resultat.

Jag tror att vi får be utrikestjänsten att svara på frågan om vad som är Rysslands särskilda roll i Libyen. Jag tror inte att just den frågan kommer att spela en stor roll i diskussionerna.

Vi ser Rysslands roll i Irandiskussionerna som viktig. Vi anser naturligtvis också att stora länder med stora industrier och utsläpp är viktiga i klimatkussionerna. Det finns även andra frågor där Rysslands medverkan kan vara viktig, men när det gäller Libyen får jag tyvärr bli svaret skyldig.

Angående Margareta Cederfelts kommentar om vår föredragning i utrikesutskottet i går läste jag från samma papper. När det gäller det papper som har sänts in av Danmark, Estland, Litauen och Storbritannien hade vi kort tid på oss att lämna synpunkter, och de synpunkter vi hade vann inte gehör hos de andra länderna.

Nu är inte detta papper det som FAC eller någon annan rådskonstellation ska ta ställning till, utan det är ett underlag och ett förslag från några länder. Sedan kommer utrikesministrarna gemensamt att diskutera hur vi ska hantera propagandaoffensiven från Ryssland.

Vi kommer naturligtvis att stödja flertalet idéer om vad man kan göra både från EU och enskilt, och sedan blir det säkert en sammansmältning av dessa frågor. Jag tror att nämnden uppskattar om vi försöker värna tryckfriheten, mediefriheten och så vidare också i det sammanhanget så att vi inte pådyvlar våra eller andra europeiska medier en roll som vi inte har rätt att pådyvla dem.

Jag tror att det var svar på frågan. Om jag har missat någonting får ni flagga för det.

Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Har kabinettssekreteraren någon kommentar om vilken roll Ryssland har i fredsförhandlingarna i Mellanöstern?

Anf. 10 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Ja, det har jag. Ryssland ingår i den så kallade kvartetten – FN, USA, Ryssland och EU – som har Tony Blair som sin högsta tjänsteman. Från tid till annan spelar kvartetten en roll i förhandlingarna mellan israeler och palestinier, men den har inte haft någon särskilt framträdande roll på senare tid. Där kan Ryssland naturligtvis spela en roll i förhållande till såväl Israel som Palestina då man har förhållandevis goda förbindelser med båda länderna.

Anf. 11 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag måste ställa en fråga med tanke på den diskussion vi har haft om Ryssland. Rysslandsfrågorna kom upp för första gången här i nämnden när Ryssland hade annekterat Krim. Då gick alla EU-länder fram som en man med de krav som behövdes.

Min fråga till kabinettssekreteraren är: Har det luckrats upp så att medlemsstaterna börjar ha lite olika uppfattningar om detta och en del vill gå hårdare fram och andra vill gå mindre hårt fram? Så uppfattar jag inte att det var från början. EU var ganska entydigt i Rysslandspolitiken och om vad som gällde.

Det finns uppenbarligen mycket i luften när man diskuterar Ryssland numera.

Anf. 12 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag har bara en kommentar. Min poäng är att det står i pappret att EU tycker att man kan öka den politiska dialogen med Ryssland och att punkterna därför är viktiga. Men jag ser inte riktigt att Ryssland har spelat en så viktig roll i dessa områden, utom möjligtvis i Syrien.

Det känns som att man tar i väldigt mycket för att försöka få oss mjuka när det gäller att vara positiva till Ryssland. Jag reagerar lite på att man i papperet drar till med alla möjliga områden där Ryssland kan spela en roll men där i alla fall jag tycker att Ryssland de facto inte har spelat så stor roll mer än att de dessvärre levererar vapen och snarare försämrar situationen.

Anf. 13 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Börje Vestlund frågade om det har luckrats upp >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 14 MARGARETA CEDERFELT (M):

Jag vill från vår sida instämma i vikten av att hålla fast vid sanktionerna mot Ryssland. Jag biträder det.

Anf. 15 MARIA PLASS (M):

Tack så mycket för svaret om propagandapapperet! Jag är lite nyfiken på när detta kommer att komma tillbaka. Det skulle bli lite mer av en kompromiss. När i tiden skulle det i så fall vara?

Anf. 16 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Frågan om propagandakriget kommer att tas upp i diskussionerna mellan utrikesministrarna. Eftersom det inte finns något förslag till slutsatser och det är en öppen diskussion kan vi inte säga om den höga representanten och vice ordföranden Mogherini har förberett något ytterligare steg vad gäller propagandakriget.

Jag föreställer mig att avsikten är att genom denna diskussion förbättra Europeiska rådets möte så att stats- och regeringscheferna så småningom kan ta ställning till detta.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vi kommer att ha ett möte i nämnden inför detta, även om det är informellt. Jag tackar för diskussionen.

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga samt att det inte har anmälts någon avvikande mening.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Klimatförändring.

Anf. 18 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Detta är en diskussionspunkt. Det är information från den höga representanten med råd till medlemsländerna och EU:s institutioner om hur man ska driva klimatfrågorna diplomatiskt.

Det är inga nya ställningstaganden till utsläpp, ekonomiska bidrag eller så, utan det är en sorts färdplan eller handbok för hur de 28 medlemsländerna och EU ska verka på utrikkssidan för att få stöd för klimatförändringsarbetet så att Parismötet blir en framgång när det gäller det viktiga beslutet om huruvida bindande överenskommelser om klimatfrågan ska ingås i december.

Anf. 19 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Jag tackar kabinettssekreteraren för föredragningen.

Min fråga handlar om på vilket sätt regeringen anser att EU ska utnyttja sin samlade tyngd, såsom det uttrycks i den svenska positionen. Jag och Alliansen delar regeringens uppfattning att klimatförändringen, klimatfrågan och förhandlingarna i Paris måste vara en prioriterad fråga för EU under året.

Det är oerhört viktigt att vi utnyttjar alla diplomatiska kontakter för att driva på den här frågan och säkerställa att alla parter lever upp till avtalet från Lima om att i god tid före Parismötet – det är minst sagt vagt uttryckt – presentera vilka utsläppsminskningssåtaganden man ämnar göra.

Jag och säkert många andra känner oro för att länderna kommer att presentera sina tänkta utsläppsminskningssambitioner alltför sent och att de ambitioner de presenterar är otillräckliga. Då får vi en väldigt tuff

förhandlingssituation i Paris. Därför är det viktigt att driva på för att åtagandena presenteras i god tid så att vi kan få igång en diskussion och en förhandling inför Parismötet. Annars tror jag att förutsättningarna för att nå ett tillräckligt ambitiöst avtal i Paris är ganska dåliga.

Min fråga handlar om på vilket sätt regeringen tycker att EU och dess medlemsländer ska verka för att den samlade tyngden ska utnyttjas.

Anf. 20 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack för föredragningen! Vi i Vänsterpartiet vill att EU ska skärpa sina klimatmål när det gäller såväl utsläppen som förnybar energi och energieffektivisering. Vi tycker att alla EU-länder och industriländer måste skärpa sina målsättningar så att världen kan röra på sig och leva. Det är vårt medskick.

Anf. 21 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Det kommer inte att bli någon diskussion om skärpta klimatmål på det här utrikesrådet. Jag tror inte heller att det blir någon diskussion om hur varje enskilt medlemsland ska driva frågan, men vi tar naturligtvis till oss vad både Johan Hultberg och Amineh Kakabaveh säger om betydelsen av att driva de här frågorna. EU var tidigt ute med sitt klimatmål. Sedan har vi lite olika uppfattningar om huruvida det var tillräckligt ambitiöst eller inte.

Som man kan se i regeringsförklaringen och andra dokument har Sverige sagt att detta är en högt prioriterad fråga. Vi gick före med stora bidrag till den gröna klimatfonden för att sätta agendan och uppmuntra andra länder att bidra och därmed uppmuntra också utvecklingsländer att agera i klimatfrågan. Sedan finns det en rad tillfällen under året, som miljöministern är mer insatt i än jag, då vi kommer att ta upp de här frågorna.

Jag kan citera Jeffrey Sachs, som besökte statsministern häromdagen. Han sa att det här är Sveriges år. Nu kommer vi äntligen att ta tag i det som Sverige har drivit så länge: klimatfrågorna och nya utvecklingsmål.

Anf. 22 JOHAN HULTBERG (M):

Tack för svaret! Självklart ska vi inte skriva andra länder på näsan när det gäller hur dessa frågor ska drivas. Jag vill dock inskräpa vikten av att vi även lyfter fram klimatförändringarna i vår utrikespolitik, både samlat i EU och som enskilt land. Det räcker inte att enbart klimat- och miljöministern lyfter fram frågorna.

Sverige har nu en kandidatur till FN:s säkerhetsråd och har kanske osedvanligt mycket kontakt med andra länder. Då tycker jag att man bör ta tillfället i akt att driva de här frågorna för att leva upp till de ambitioner som uttrycks i regeringsförklaringen. Det är ett medskick.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Det är skönt att höra att det fortsätter att råda enighet om PGU.

2014/15:20

16 januari

Anf. 24 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Jag funderar över den sista raden där det står att klimatfrågan ska vara en övergripande prioritering. Ska ett sådant beslut fattas någonstans?

I regeringens ståndpunkt i den kommenterade dagordningen står det att klimatfrågan bör vara en övergripande prioritering för EU under 2015. Är det bara en allmän önskan, eller är det något som ska beslutas?

Anf. 25 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Till Désirée Pethrus vill jag säga att det är en allmän önskan. Jag tror att EU redan vid Europeiska rådet i oktober, när klimatmålet antogs, gav uttryck för att det är en prioriterad fråga inför Parismötet. Inte minst har Frankrike sett till att det är en prioriterad fråga.

Jag håller helt med Johan Hultberg om att det är en oerhört viktig punkt, till exempel i arbetet med FN-politiken och säkerhetsrådsmandatet. Det hör inte riktigt till dagens ämne, men jag kan nämna att klimatfrågan kanske är den enskilt viktigaste sakfråga som vi diskuterar med länderna, också när vi diskuterar Sveriges plats i säkerhetsrådet. Även om FN:s säkerhetsråd har mindre befattning med klimatfrågan ligger den mycket högt på alla länders agenda.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga samt att det inte anmälts någon avvikande mening.

Därmed kommer vi till dagordningspunkt 5, Libyen.

Anf. 27 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Som nämnden kommer ihåg har Libyen stått på dagordningen vid en lång rad utrikesrådsmöten. Inte heller den här gången tror vi att det kommer att bli några slutsatser. Jag beklagar oklarheterna i det här. Om det dyker upp slutsatser får vi finna former för att samråda om dem. Skälet till att det är lite oklart är att det äntligen har kommit igång medlingssamtal. FN-sändebudet Bernardino León leder samtalen, som pågår i Genève, och de beskrivs som konstruktiva.

Flera gånger har ju samtalen inte kommit igång, och flera gånger när det varit nära har läget på marken förvärrats och striderna återupptagits. Att det nu kunnat komma igång ordentliga förhandlingar med nästan alla parter som deltagare är mycket bra. Det betyder att diskussionen kanske kommer att vara lite mer konstruktiv och handla om hur EU ska kunna stödja FN i medlingsprocessen. Det kommer också att handla om ifall man kan vidta sanktioner om medlingssamtalen skulle misslyckas. Dessutom kommer det att handla om ifall EU kan spela en roll i övervakningen av ett eventuellt framtida fredsavtal.

Allt det är dock ännu i sin linda, och det kommer att ta ytterligare en tid innan vi kan se vilken typ av EU-engagemang som behövs. Jag tror att det faktum att frågan finns på dagordningen är ett sätt att sätta press på parterna som deltar i medlingssamtalen. Det ligger så att säga en politisk taktik bakom att den diskussionen ska föras på måndag.

Nämnden kommer ihåg hur illa ställt det är med två parallella regeringar som strider med varandra och som inte kan komma överens om

vilken som är legitim. Vi har 400 000 internflyktingar i landet. Det är en ganska ansevärd mängd människor. Sverige bidrar förstås med humanitärt stöd som huvudsakligen går genom Internationella Rödakorskommittén.

2014/15:20
16 januari

Anf. 28 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Jag har ett par frågor till kabinetssekreteraren.

Det är riktigt att allting befinner sig i sin linda och inledning, men jag skulle vilja fråga vilka sanktioner det kan handla om. Vilken form av sanktioner har diskussionerna berört så här långt? Likaså undrar jag, om EU ska delta på olika sätt, vad dessa diskussioner mer explicit inneburit och hur Sverige ställer sig i dem. Finns det ytterligare aktörer, andra parter än FN, som är involverade? Vi har i utrikesutskottet fått en del information men inte speciellt mycket. Jag tänkte höra om det finns något ytterligare att tillföra.

Anf. 29 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER:

Det finns två grupper, en från FN och en från EU, som försöker stödja en positiv utveckling på marken. Den har tyvärr varit så negativ att båda styrkorna delvis blivit evakuerade. Det som kan bli aktuellt beträffande insatser är att den utbildningsinsats som EU gör, EU BAM, åter skulle kunna komma på plats. Det kan tänkas att FN ställer en fråga om EU:s stridsstyrka, som Sverige leder under den här perioden. I så fall får vi titta på den frågan.

När det gäller sanktioner handlar det om det som man brukar kalla för restriktiva åtgärder mot individer. Det kan också vara fråga om oljeembargo och andra ekonomiska åtgärder.

Vilka andra aktörer kan det finnas? Det är naturligtvis en mycket bra fråga. Det finns inblandning på många sätt i den här konflikten >>> **Hemligt enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi vet att oroligheterna i Nordafrika också spiller över på Sahelområdet. Av alla möjliga skäl, på grund av mänskligt lidande och av geopolitiska skäl, är det viktigt att försöka lösa den mycket svåra frågan.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga samt att det inte anmälts någon avvikande mening.

Vi går till dagordningspunkt 6, Terrorism. Innan vi tar upp den punkten vill jag meddela att det finns risk eller chans, beroende på mentalitet, för att det kommer ett skriftligt samråd med väldigt kort öppettid i eftermiddag, kanske klockan ett. Det finns en plan, har jag hört – vi får se om den blir verklighet – att man kommer att göra en del av den hemliga terrorstrategi som funnits offentlig och därmed förhandla om vad den ska innehålla.

Det kan alltså hända att det kommer upp i form av skriftligt samråd i eftermiddag. Jag varnar för att det är kort varsel på den, så ni kan väl vara beredda på det.

Anf. 31 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Ordförande! Rådet kommer mot bakgrund av attackerna i Paris att diskutera terrorismbekämpning. Det antas inga slutsatser, utan det blir bara diskussion.

Under förberedelserna har det beslutats att rådet ska diskutera hur EU skyndsamt, som komplement till arbetet på inrikessidan, kan intensifiera antiterrorismsamarbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, till exempel i form av stärkt samarbete med länderna i Mellan-östern och Nordafrikaregionen och genomförandet av strategin mot terrorism, samt hur man ska hantera frågor om utländska terroriststridande i Syrien och Irak, som vi talat om tidigare i nämnden. Rådet kommer också att diskutera kommunikationen till muslimska befolkningar för en ökad ömsesidig förståelse och ett motverkande av polarisering. Det är så institutionerna har föreslagit att vi ska hantera frågan.

Det kan också komma att läggas fram förslag om ramverk för informationsutbyte, ömsesidig rättshjälp och utlämningsavtal med MENA-länderna. Här är den svenska synen att sådana förslag om juridiskt samarbete kräver noggrann vidare granskning och bör hänskjutas till rådet för rättsliga och inrikes frågor, RIF.

Som nämnden kommer ihåg ansträngde vi oss från svensk sida – vi var faktiskt ensamma om det – för att få mer transparens och offentlighet kring strategin mot terrorism och utländska terroriststridande som antogs i rådet i oktober. Den annotering som kommer i dag, den som ordföranden nämnde, handlar om en sammanfattning av strategin, som vi äntligen kan få offentlig. Tyvärr gäller det inte hela strategin utan bara en sammanfattning.

Vi kommer förstås att fortsätta att betona vikten av transparens i samarbetet. Vi kommer också att betona vikten av att bekämpa terrorism och att göra det med vidmakthållande av mänskliga rättigheter, så att de aldrig kränks. Vi är övertygade om att det grundläggande budskapet mot terrorism måste vara det som terroristerna vill förstöra, nämligen demokrati, mänskliga rättigheter, jämlikhet och jämställdhet.

Anf. 32 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar kabinettssekreteraren. I stort sett delar vi i Sverigedemokraternas regeringens ståndpunkt, både det som finns redovisat skriftligt och det som nu redovisades muntligt av kabinettssekreteraren. Vi vet att det här är en diskussionspunkt och att diskussionen uppkommit på grund av terrorattacken i Paris den 7 januari. Vi vet också att diskussionen ännu är i sin linda men vill trots det efterfråga skarpare åtgärder.

Med all respekt för att vi behöver försvara demokratin och öppenheten – det är behjärtansvärt, absolut, och det grundläggande – behöver vi samtidigt vidta mer konkreta, snabbare och skarpare åtgärder. Bland annat har vi i tidigare terrorismdiskussioner föreslagit att regeringen ska driva på en linje där EU går ut till medlemsstaterna och driver på att man ska kunna upphäva medborgarskap och även dra in uppehållstillstånd för dem som strider exempelvis med Isil och som sedan återvänder till det europeiska landet. Man ska kunna upphäva deras medborgarskap, dra in

uppehållstillstånd och också kunna neka dem inresetillstånd. Det är något som vi drivit på tidigare, och vi vill betona det även i det här sammanhanget. Det är dessutom i enlighet med den FN-resolution som det hänvisas till i föredragningen.

I Sverige har vi indirekt redan haft att göra med IS. Terrorbombningen 2010 var indirekt kopplad till Islamiska staten, och hoten mot Lars Vilks 2007 hade kopplingar till Isil. Vi ser nu vad som händer i Belgien. I grevens tid avväjdes ett mycket allvarligt terrorattentat. Säkerhetspolisen i Sverige har gått ut och meddelat att de avstört två terrorattentat samt att upp emot 80 personer rör sig i dessa kretsar och är beredda att utföra terrorattentat även i Sverige. Potentiellt finns fler än 200 personer i de kretsarna.

Det är ett mycket allvarligt hot mot den inre säkerheten både i Sverige och i Europeiska unionen. Vi kräver att regeringen tar frågan på större allvar. Det räcker inte med att försvara demokratin och öppenheten, utan vi måste få till mer konkreta och robusta åtgärder. Det är sådant som vi saknar i den tämligen allmänt hållna ståndpunkten från regeringen. Jag vill därför anmäla avvikande mening i enlighet med det jag sagt.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Folkpartiets tidigare ordinarie ledamot Maria Weimer har blivit ersättare. I stället är Tina Acketoft Folkpartiets ordinarie ledamot. Jag välkomnar henne till nämnden.

Anf. 34 TINA ACKETOFT (FP):

Tack för välkommandet! Föregående talare underströk vikten av de händelser som har inträffat. Onekligen står vi inför ett mycket allvarligt läge när det gäller terrorismen. Det har vi gjort under lång tid. Därför välkomnar jag nuvarande liksom tidigare regerings fortsatta hållning, att vi sätter mänskliga rättigheter, öppenhet och demokrati i fokus så att vi kan bolla frågorna parallellt utan att halka fel och hamna i diket. Risken är annars att vi sakta men säkert börjar tumma på den personliga integriteten, demokratin, friheten och öppenheten. Därför ställer sig Folkpartiet bakom regeringens hållning.

Jag vill göra ett medskick. Vi vet att det finns många länder och rörelser som brukar stå upp för de mänskliga rättigheterna och för öppenheten men som nu använder det som skett som ursäkt för att pusha på för mer och mer censur vad gäller öppenheten på internet. Där skulle vi från Folkpartiet vilja skicka med att regeringen fortsätter att bevaka detta så att vi inte halkar in på censur på internet. Efter händelserna i Frankrike ser vi att så redan sker, och det kommer att bli ännu mer sådant efter det som hände i Belgien i går. Vi måste behålla vår starka linje också när det gäller internets frihet.

Anf. 35 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag tackar för redovisningen och skulle vilja säga några ord om den personliga integriteten. Jag tyckte inte att kabinetssekreteraren redovisade det som en svensk ståndpunkt. Jag säger det apropå att vi de senaste veckorna hört inrikesministern flagga för att man från

svensk sida ska driva på för att vi exempelvis ska ha passagerarregistrering, vilket jag i och för sig tvivlar på har stöd i riksdagen.

Jag undrar därför i det här sammanhanget om det är en fråga som kommer att komma upp på nästa veckas möte med utrikesministrarna, detta med tanke på att det är en del i en tänkt terrorismbekämpning från Europeiska unionens sida.

Min huvudsynpunkt är dock att vi ska värna den personliga integriteten. Vi är, som jag ser det, en av få nationer i Europa som, tillsammans med allt det som kabinetssekreteraren nämnde, värderar den högt.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Jag delar helt och hållet Folkpartiets och Centerpartiets uppfattningar om den personliga integriteten. Jag har själv arbetat i många år i EU-parlamentet med de frågorna.

Det är tydligt så att om man satsar mycket pengar på att skapa fler höstackar att hitta nålar i i stället för att hålla koll på de nålar man hittar bekämpar man inte terrorismen. Man ökar kostnaderna och minskar resurserna till att hitta de riktiga terroristerna.

Om man har en övervakningslag där man tittar på vem som sitter bredvid vem och har hundratals miljoner flygpassagerare kommer människor i slutändan av en slump att hamna tre gånger bredvid en terrorist. Då blir de personerna flaggade och utpekade, och sedan ägnas resurser till att övervaka vanligt folk som av en slump har hamnat bredvid.

Om man tar in hundratals miljoner människor i allmän övervakning kommer algoritmerna ofelbart att peka ut ett antal oskyldiga individer, och sedan kommer man att ägna en massa resurser åt dem i stället för att bevaka de terrorister man faktiskt har.

Allmän övervakning är inte bara integritetskränkande. Den är kostsam och extremt ineffektiv. Jag delar de åsikter som har framförts om det. Regeringen har i sin position skrivit att man ska försvara grundläggande mänskliga rättigheter. Jag antar att det betyder att man tydligt påpekar det.

Ett misstag som har begåtts tidigare i historien är att när något obehagligt händer och terroristattacker händer får man lite panik. Av missriktad vilja att visa handlingskraft gör man en massa saker som befolkningen inte alltid ens vill ha, men man tror att den vill ha dem just i panikens dagar.

Det är alltid bättre att backa tillbaka ett steg och tänka igenom vilka grundpelare samhället vilar på och göra någonting åt terrorismens grund och orsaker. Jag personligen finner dem ofta i en känsla av maktlöshet. Den kan vara ekonomisk, religiös, social eller ha andra grunder.

Just att förvara den personliga integriteten måste vara Sveriges roll här. Det är lättförståeligt, särskilt i de länder som har drabbats av terrorn nyligen, att man driver på. Här gäller det för Sverige att försvara EU:s och Sveriges hållning om de grundläggande principerna och verkligen betona dem. Jag hoppas att det framförs på ett väldigt tydligt sätt på mötet från Sveriges sida.

Nu har många begärt ordet. Det kanske är lagom att kabinetssekreteraren reagerar på det som har sagts hittills innan vi fortsätter.

Pavel Gamov tar upp frågan om skarpare åtgärder och frågan om att upphäva medborgarskap och säger att det står i FN:s säkerhetsråds resolution. Det är inte korrekt. Det är inte heller regeringens politik, eller för den delen riksdagens tror jag, att vi ska upphäva medborgarskap som en metod.

Jag delar oron som alla känner inför de terroristdåd som har hänt och det som händer i Belgien, som Tina Acketoft också talade om. Jag vill understryka att vi delar synen när det gäller integriteten på nätet. Det är viktigt att inte inskränkningar görs i internet så att yttrandefriheten hotas.

Samtidigt kan vi se dilemmat i övergrepp av olika slag på internet å ena sidan och yttrandefriheten å andra sidan. Regeringen företräder inte att inskränka yttrandefriheten, utan andra metoder får användas.

Ordföranden och Eskil Erlandsson talade om den personliga integriteten. Det är någonting som vi står upp för väldigt starkt.

När det gäller passagerarnamnregistret är regeringens uppfattning att om frågan kommer upp i utrikesministrarnas råd – det är inte en fråga som egentligen hör hemma där – kommer regeringen att säga att det måste föras en konstruktiv dialog med parlamentet för att nå framåt i frågan om passagerarnamnregister. Frågan som sådan ligger i Europaparlamentet och i en annan rådskonstellation.

Anf. 38 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Tack, kabinettssekreteraren! Jag vill understryka att också jag tycker att det är oerhört viktigt att det står i regeringens ståndpunkt att regeringen anser att mänskliga rättigheter inte får kränkas eller undermineras i bekämpandet av terrorismen. Det tycker jag är bra och ställer mig verkligen bakom.

Jag har några frågor om EU-strategin. Jag har bara ögnat igenom den. Det verkar som att den är granska bred, och den tar upp många olika saker och även det förebyggande arbetet. Det tycker jag är bra. Frågan är: Ser kabinettssekreteraren att man kommer att köra en kort väg med något förslag som kommer att kräva snabba handlägningsåtgärder?

Regeringen har lagt fram kommittédirektivet Genomförande av vissa straffrättsliga åtaganden för att förhindra och bekämpa terrorism och har tillsatt en utredare att titta på det. Den utredningen ska ansluta till resolution 2178 i FN och vara klar till sommaren. Jag vet inte riktigt om EU kommer att ha något annat snabbspår när det gäller några förslag. Om det är något som kabinettssekreteraren redan nu kan se vore det intressant att veta om det.

Kabinettssekreteraren tar upp oro för terroristhot. Vi var kanske några som satte kaffet i vrångstrupen när vi från Folk och Försvars konferens hörde hur utrikesministern sa att vi nu också ska bekämpa terroristerna i Isil genom att skicka svenska soldater till Irak, och då framför allt till Kurdistan vad jag förstår, och hjälpa till att utbilda peshmergan.

Det uppfattar jag som en ganska allvarlig säkerhetspolitisk fråga. Som jag har uppfattat alliansregeringens tradition har man alltid förankrat i olika politiska läger innan man går ut med en sådan sak så att man

vet att man har det förankrat. Jag har frågat runt i mitt parti, och det finns ingen förankring av den här frågan.

Jag tycker att det är ganska allvarligt att regeringen på det sättet bara viftar upp någonting på Folk och Försvars konferens. Det sägs att det så småningom måste förankras i riksdagen. Men jag ser allvarligt på att på det sättet gå ut med en sådan fråga som är så allvarlig och kan öka riskerna för svenska befolkningen. Jag vill ha en kommentar från kabinettssekreteraren om det.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Eftersom vi inte har en så tjock dagordning kan vi väl acceptera att saker som egentligen inte direkt har med ärendet att göra tas in här.

Anf. 40 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Jag kan också instämma i vikten av tryckfrihet, yttrandefrihet, det fria ordet, integritet och mänskliga rättigheter. Det är viktiga frågor som finns med och måste beaktas när det handlar om att bekämpa terrorism, precis som tidigare kolleger här har framfört.

Jag vill också understryka det som Désirée Pethrus sa här angående insatserna för att stödja kurderna. Det känns märkligt att inte ha fått information i förväg om detta utan att få läsa i tidningen, höra på konferenser med mera. Jag skulle gärna vilja få mer information om den frågan.

I samband med detta undrar jag om det finns ytterligare frågor som kommer att diskuteras under denna punkt som handlar om terroristbekämpning där EU kanske kommer att agera eller Sverige avser att agera. Jag skulle gärna vilja höra lite mer om detta.

Anf. 41 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill instämma i det som de flesta föregående talare sagt om att integritetsskydd och grundläggande mänskliga fri- och rättigheter bör försvaras och inte försvagas i jakten på terrorister. Det är viktigt särskilt med den personliga integriteten. Det är väldigt bra att regeringens ståndpunkt är det och att man vill vidmakthålla och försvara den.

Jag hoppas också att det är samma som inrikesminister Anders Ygeman framfört. Han har sagt att vi ska bekämpa, men det handlade inte så mycket om försvaret, som kabinettssekreteraren nu har förtydligat. Jag hoppas att de två bitarna stämmer ihop.

Skyddet för den personliga integriteten är en grundläggande princip, precis som Carl Schlyter var inne på. Jag upprepar inte det. Vi stöder också att man vidmakthåller och försvarar mänskliga rättigheter, det fria ordet, internet och allt detta. Vi behöver inte upprepa det igen.

Anf. 42 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag noterade att kabinettssekreteraren inte kommenterade mitt inlägg mer än att försöka knäppa mig på näsan vad gäller FN-resolutionen. Nu var det så att jag nämnde både medborgarskap och uppehållstillstånd. I FN-resolutionen förs det i varje fall ett resonemang om just att uppehållstillstånd ska kunna upphävas och även vad gäller att man inte ska beviljas inresetillstånd.

Det är en fullt rimlig hållning. Jag vet att det finns ett antal EU-länder där det nu förs diskussioner om att även medborgarskap ska kunna dras in för utländska stridande som deltar i Isils aktiviteter i till exempel Syrien och Irak. Det är en hållning som Sverigedemokraterna hade önskat att den svenska regeringen hade haft.

Jag kan bara konstatera att tragiskt nog har man en ganska undflyende och nästan apologetisk hållning eftersom man de facto inte föreslår några konkreta, robusta och starka åtgärder för att bekämpa det kanske största inrikespolitiska och Europapolitiska hotet vi har nu i våra medlemsstater.

Vi har sett vad som hänt i Frankrike. Vi har sett vad som har hänt i Paris. Vi har en säkerhetspolis i vårt eget land som har konstaterat att det finns uppemot 200 personer som är beredda att ta till terrorattentat i vårt eget land, och 80 personer som skarpt kan ta till detta.

Ingen vet exakt hur många utländska stridande som Sverige till exempel har skickat ned till Syrien och Irak. Men det rör sig säkerligen om flera hundratals personer. Att i det läget inte komma med några konkreta åtgärder finner vi ytterst anmärkningsvärt från vårt parti.

Det framförs många stora, fina och vackra ord här från regeringen. Men vad man vill göra konkret är desto mer oklart. Det talas till exempel i den skriftliga föredragningen om följande: För att motverka terrorismen krävs åtgärder som förhindrar rekrytering och radikalisering till våldsbejakande islamistisk extremism.

Det är någonting vi instämmer i till fullo. Självklart ska vi kunna ha ett förebyggande arbete. Men vad gör vi de facto med personer som återvänder till Sverige och andra medlemsstater och har deltagit i kriget i utlandet? Vad gör vi med dem?

Vi vill kunna upphäva deras medborgarskap. Vi vill kunna upphäva uppehållstillstånd. Vi vill att man ska neka inresetillstånd för dessa personer. Man ska i varje fall kunna föra en sådan diskussion i EU-kretsen.

Jag kan bara konstatera att regeringen inte delar den linjen. Det är väldigt beklagansvärt. Jag tror inte att det räcker med till exempel fler fritidsgårdar. Jag tror att vi behöver ha fler konkreta, robusta och skarpa åtgärder. Därmed vill jag återigen anmäla avvikande mening.

Anf. 43 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Först vad avser en eventuell insats med utbildning av militärer i norra Irak tillkännagav utrikesministern vid Folk och Försvars konferens i Sälen att regeringen tittar på den frågan. Om det skulle bli aktuellt kommer vi att komma till riksdagen och även ha samråd i Utrikesnämnden.

Före utrikesministerns anförande informerades partierna på plats. Jag beklagar att det gick till på ett sådant sätt att något parti inte var med i den gruppen och att vi heller inte har följt upp det efteråt. Den frågan hör inte till EU-nämndens egid. Jag vill be om ursäkt för det till Désirée Pethrus och lovar att vi återkommer till både Utrikesnämnden och riksdagen så snart beredningen har kommit lite längre och överväganden har gjorts.

Det var också ett svar på Margareta Cederfelts avslutande fråga. Flera företrädare från Moderaterna var med om samrådet före utrikesmi-

nisterns anförande. Det är omöjligt, också som ett svar på Margareta Cederfelt fråga, att förutse vad olika utrikesministrar kommer att lägga på bordet.

Jag vill understryka, och det är också ett svar på vad Pavel Gamov tar upp, att utrikesministrarna och deras råd har ett visst område som de ska arbeta med. Där kommer inte att fattas beslut om skarpa åtgärder som antingen är vår egen inrikes kompetens eller kompetens för rätts- och inrikesrådet.

Jag tror inte att det råder någon tvekan här i rummet om hur allvarligt den svenska regeringen ser på detta genom statsminister Löfvens medverkan i Paris och inrikesminister Ygемans medverkan där i den konferens som hölls.

Hela regeringen, och som jag förstår det också större delen av riksdagen, ser hur vi måste balansera den aktiva kortsiktiga kampen mot terroristhoten och för demokrati, personlig integritet, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter.

Jag har en sista kommentar till Désirée Pethrus. Vi förutser inga beslut som innebär en förändring av den strategi som vi ännu inte lyckats få offentlig. Det är omöjligt för mig att säga om det är någonting som kommer att hända i andra rådskonstellationer som kan påverka frågan som ligger hos inrikesministern om kriminalisering enligt FN:s säkerhetsråds resolutioner av utländska terroriststridande. Vi har frågan på näthinnan och kommer naturligtvis att komma tillbaka så fort det blir aktuellt.

Anf. 44 BÖRJE VESTLUND (S):

Även vi från Socialdemokraterna instämmer naturligtvis i att demokrati, rättssäkerhet, yttrandefrihet och integritetsskydd är viktiga frågor. Detta är alltid viktigt i sådana här sammanhang. Det måste man komma ihåg.

När man har varit med i dessa processer ett tag vet man att det är väldigt lätt att ta till brösttoner när något sker. Men sedan ska det också hanteras i praktiken när det kommer till eventuella domstolar, när det blir fråga om eventuella avvisningar och så vidare.

Men lika viktigt som vi tycker att det är med just dessa frågor, lika viktigt tycker vi att det är att inte vara slarvig när det gäller frågan om möjligheten att söka asyl och vara kvar i vårt land om man har behov av det. Det är precis lika viktigt.

Precis som ordföranden tidigare redovisade kan människor faktiskt komma i kläm i detta sammanhang. Någon kan av något annat skäl ha varit i något av dessa länder, till exempel Syrien eller Irak. När denna person sedan kommer hem sätter man en stämpel i pannen på personen och säger: Du har varit hos Isis.

Men denna person har kanske varit där för att titta till sina släktingar eller gjort någonting annat. Då finns det alltid en risk att man har hamnat fel i detta sammanhang.

Men, som sagt var, jag tycker att man ska fortsätta detta arbete. I verkligheten är det nog så att det är mycket diskussion i ett förberedande

stadium. Jag föreställer mig att det så småningom kommer att komma slutsatser om detta. Då får vi ta ställning till dem när de väl kommer.

2014/15:20
16 januari

Anf. 45 LAWEN REDAR (S):

Kabinettssekreteraren var inne på just kompetensfrågan och det som faktiskt är justitieutskottets behörighet, vilket avser just vad vi ska göra och hur vi ska stärka inriktessäkerheten. De frågor som Sverigedemokraterna tar upp är verkligen sådana som är på justitieutskottets bord. Det handlar om förebyggande arbete, en stark terroristlagstiftning, ökade befogenheter för Säpo och annat som det nu kommer att komma förslag om. Det ligger inte på utrikesministrarnas och kabinettssekreterarens bord.

Anf. 46 TINA ACKETOFT (FP):

Kabinettssekreteraren har redan gått igenom hur en eventuell arbetsordning kommer att se ut när det gäller vad regeringen avser att göra i fråga om att stärka kurdernas ställning i Irak. Detta är gamla nyheter, och Folkpartiet har länge drivit frågan om behovet av Sverige som en stark röst på kurdernas sida. Därför välkomnar vi naturligtvis detta yttrande. Men vi ser också fram emot en process som vi annars är vana vid när vi fattar gemensamma beslut i ärenden som detta.

Anf. 47 MARGARETA CEDERFELT (M):

Jag har en fråga. Kabinettssekreteraren kommenterade att strategin ännu inte är offentlig. Finns det en strategi men som inte är offentlig?

Anf. 48 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar för svaret från kabinettssekreteraren. Men jag är inte helt nöjd, i alla fall inte när jag följer uppgifterna i medierna. Till exempel sade Karin Enström på Folk och Försvar: Vi har inte fått höra några som helst detaljer. Jag vill därför avvakta med information och en kommentar från Moderaterna.

Margot Wallström säger i en artikel att hennes förslag har arbetats fram i samarbete med Finland. Vi har tidigare haft olika processer uppe i nämnden. En process där regeringen, utan att först ha förankrat det i den svenska riksdagen, samtalar med Finland om frågor som får säkerhetspolitiska konsekvenser reagerar jag ganska starkt emot. Inte ens Vänsterpartiet och andra här kände till att utrikesministern skulle göra detta utspel.

När det gäller säkerhetspolitiska frågor som berör vårt land måste vi ha en process där vi kan känna att en majoritet av partierna står bakom det som sägs när det gäller militära insatser utanför Sveriges gränser. Jag vill därför här starkt markera mot det utspel som Margot Wallström gjorde. Sedan kan vi komma till frågan huruvida vi ställer oss positiva eller negativa till detta. Den frågan har vi inte tagit ställning till i vårt parti eftersom vi inte har fått den på dagordningen. Men jag vill ändå markera kraftfullt mot hanteringen av detta ärende.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Då vill jag komma med ett diskret påpekande om att det finns två andra utskott som kanske har större ansvar än EU-nämnden för hanteringen i riksdagen av denna fråga, i alla fall i dag.

Frågan är lite grann kopplad till terrorism, och jag har varit lite flexibel av just det skälet.

Anf. 50 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Börje Vestlund tog upp frågan om balansen mellan å ena sidan demokrati, den personliga integriteten och mänskliga rättigheter och å andra sidan kampen mot terrorismen med effektiva medel. Jag vill bara säga att jag delar den synen liksom Lawen Redars inlägg om kompetensfördelningen.

Désirée Pethrus och Tina Acketoft tar upp frågan om processen när det gäller norra Irak. Kanske var utrikesministerns misstag att över huvud taget nämna att vi arbetar med frågan eftersom det var på ett väldigt tidigt stadium. Egentligen finns det inte ens ett förslag att lägga fram. Det kommer då i god ordning genom systemet.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller Margareta Cederfelts fråga om strategin redovisade vi strategin inför ett rådsmöte som jag tror var i oktober. Redan då talade vi med nämnden om att vi ville att den skulle bli offentlig. Vi har misslyckats med det. Däremot har vi lyckats få en sammanfattning av denna strategi, som bland annat täcker utländska terroriststridande, offentlig. Det är denna annotering som ordföranden tidigare talade om.

Därmed tror jag att jag har svarat på frågorna och kommentarerna från nämndens ledamöter.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga samt att Sverigedemokraterna har anmält två kompletterande avvikande meningar. Men det går nog att se till att detta hänger ihop i en sammanhållande avvikande mening i protokollet. Det går säkert att lösa.

Vi går vidare. Det har tillkommit en lunchdiskussion med Arabförbundets generalsekreterare. Vill kabinettssekreteraren säga någonting om det?

Anf. 52 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Jag ska vara mycket kortfattad. Arabförbundets generalsekreterare Nabil al-Arabi är lunchgäst och kommer att inleda en diskussion om frågor som ligger på Arabförbundets bord. Det är väldigt många och väldigt heta frågor i Mellanöstern och Nordafrika. Några av dem har vi redan berört – Libyen, Syrien, Irak och fredsprocessen i Mellanöstern. Utgångspunkten för detta samtal är också ett samarbetsavtal på tjänstemannanivå som finns mellan Arabförbundets sekretariat och utrikestjänsten. Avtalet mellan dessa båda sekretariat går ut på att stärka samarbetet och utbytet i näringslivet i den så kallade EU–Arab League Business Dialogue.

Anf. 53 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag undrar om utrikesminister Margot Wallström kommer att lyfta fram frågor om mänskliga rättigheter, särskilt kvinnors rättigheter, i samband med lunchmötet med Arabförbundets generalsekreterare. Det är jätte viktigt. Vi vet att det ser lite olika ut i dessa länder när det gäller mänskliga rättigheter och arbetsrätt. Vi vet att slaveriet är mycket utbrett och att det finns könsapartheid när det gäller kvinnors rättigheter i många av dessa länder. Därför är det bra att vid dessa tillfällen lyfta fram dessa frågor. Jag hoppas att det kommer att göras.

Anf. 54 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Om det blir tillfälle för utrikesministern att tala på denna punkt kommer hon självfallet att lyfta fram jämställdhetsfrågor, vilket hon som bekant gör på flertalet punkter.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga.

Vi går vidare till Övriga frågor. Där finns det något som jag finner lite lustigt, nämligen att den belgiska delegationen kommer att rapportera om en resa från de stora sjöarna. Där finns även Kuba och Colombia, på begäran av Spanien. Vill kabinettssekreteraren kommentera detta?

Anf. 56 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER:

Det förutses ingen diskussion. Först kommer Spaniens utrikesminister att kortfattat säga någonting om sina kontakter med Colombia och Kuba. Sedan kommer Belgiens utrikesminister att säga något kortfattat om sitt besök i Storasjöregionen.

Latinamerikafrågorna kommer upp på FAC i mars, och vi återkommer gärna då för en diskussion om dem.

På A-punktslistan finns redan överenskomna rådsslutsatser om Stora sjöarna.

Anf. 57 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill framhålla vikten av att Sverige uttalar sitt stöd för fredsprocessen, särskilt i Colombia. Jag välkomnar också USA:s frisläppande av The Cuban Five. Kuba har också frisläppt ett stort antal fångar. Detta banar väg för att återuppta den diplomatiska processen. Det är mycket bra att Sverige stöder denna process.

Anf. 58 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tror att ni känner till Kristdemokraternas engagemang i Kubafrågan. Vi har en interpellation på gång där vi tydligt tar upp den oro vi ser. Vi tycker naturligtvis att det är bra att vi får en dialog med Kuba och att EU har den. Men vi måste fortsatt ha en restriktiv linje eftersom Kuba fortfarande är en diktatur. Det finns inte demokrati på Kuba. Man har fortfarande politiska fångar, även om man har släppt en och annan. Det finns inga demokratiska fri- och rättigheter. Internet finns inte fritt. Man försöker och säger att man ska öppna upp. Men fortfarande har människor i princip inga grundläggande friheter och rättigheter på Kuba.

Jag skulle vilja ställa en fråga om någonting som nu cirkulerar på nätet. Jag vet inte om ni känner till twittret från Annika N Christensen som är en känd debattör i försvarsfrågor. Där står det att man har hittat ett papper på ett bord på UD där det står att vi har lagt om Kubapolitiken och Rysslandspolitiken. Detta skulle vara ett papper från utrikesministern. Jag hoppas verkligen inte att regeringen har lagt om vår politik när det gäller vare sig Ryssland eller Kuba. Jag hoppas att den restriktiva hållningen fortsätter som innebär att vi måste se demokratiska förändringar på Kuba innan vi kan börja göra stora lättnader i våra relationer med Kuba.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Återigen, Désirée, är det andra utskott i riksdagen som har ansvar för det, om detta nu är sant.

Anf. 60 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Om frågan kommer upp och om det skulle bli en diskussion om den vill jag här i förebyggande syfte bara tala om vad vi tycker.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Tack för denna oerhört förutseende politik.

Anf. 62 TINA ACKETOFT (FP):

Jag får skylla på att detta är mitt första möte, men jag skulle också vilja vara lite framåtskådande och just trycka på vikten av Sverige som en stark blåslampa när det gäller just demokrati och yttrandefrihet på Kuba. Det är nämligen frågor som fortfarande inte har ändrats. Det enda som har ändrats är faktiskt att USA har ändrat sin attityd mot Kuba något. Men jag tycker att Sverige naturligtvis ska fortsätta att vara den starka rösten för mänskliga fri- och rättigheter och också trycka på att Kuba äntligen ratificerar och faktiskt verkställer FN:s konvention om politiska rättigheter, som är en av de stora frågor som olika rörelser, som både Désirée Pethrus och mitt parti arbetar med, driver på Kuba.

Anf. 63 MARIA ABRAHAMSSON (M):

Jag gissar att kabinetssekreterare Söder har samma fundering som jag inför måndagens rådsmöte. Det kan tänkas och är rent av högst troligt att EU-kompisar vill fråga Sverige om vad det får för konsekvenser att landets utrikesminister har ställt in sin resa till Israel. Detta grundar jag särskilt på att relationen mellan Frankrike och Israel har blivit ett hett diskussionsämne efter terrordåden i Paris då flera judar dödades och att oroliga judar i Frankrike nu överväger att lämna landet för Israel.

Vad kommer Sverige att svara EU-kollegerna på måndag om och när de undrar vad det är som har hänt och vad det kan få för konsekvenser också för EU?

Anf. 64 Kabinetssekreterare ANNIKA SÖDER:

Det förutses ingen diskussion om frågorna som gäller de stora sjöarna, Kuba och Colombia. Både Folkpartiet och Kristdemokraterna vill

dock ta upp Kubafrågan i förebyggande syfte. Låt mig då säga att om tillfälle mot förmodan ges kommer utrikesministern att säga att det är oerhört viktigt att EU:s krav på demokrati och mänskliga rättigheter upprätthålls. Det är självklart.

Nu har Kuba sagt att förhandlingarna som inleddes med EU återupptas. De stoppades ju i samband med att USA och Kuba kom överens. Som Margot Wallström också sagt i medierna är det som händer mellan Kuba och USA givetvis mycket glädjande. EU har nu också en chans att kanske lite hårdare än USA driva frågor om demokrati och mänskliga rättigheter.

När det gäller den bild i Dagens Nyheter som tycks vara på utrikesministerns noteringar tror jag att det i Kubapolitiken handlar om att ha lite mer kontakter direkt med Kuba. Det gäller hela Latinamerika. Regeringen kommer inte att verka enbart genom EU utan också bilateralt.

Vad gäller Rysslandspolitiken tror jag att utrikesministern avser att stärka det stöd till civilsamhälle, demokrati, mänskliga rättigheter, kvinnor och samhällskontakter som trappades ned under de gångna åtta åren. Det låg på 70 miljoner kronor om året 2006–2007 men var nere i 11 miljoner vid något tillfälle. Sedan förra året har det gått upp igen, och här avser vi att göra ytterligare insatser.

När det gäller fredsprocessen i Mellanöstern har EU-nämnden vid tidigare tillfälle ombett utrikesministern att inte tala om det vid möten i utrikesministerkretsen.

I detta fall blir det nog inte så många frågor, för de flesta EU-länder har en liknande syn på relationerna med Palestina och Israel. Alla länder vill ha goda förbindelser. De flesta länder diskuterar på ett eller annat sätt hur man ska kunna stärka Palestina och, i många fall, hur ett erkännande ska kunna utvecklas. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Om utrikesministern får frågan kommer hon att svara att förbindelserna med Israel är viktiga för att vi har haft och vill ha goda förbindelser med Israel, att vi vill hålla tonläget >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Maria Abrahamsson tog upp frågor om antisemitism. Det är oerhört viktigt att vi står upp mot all typ av främlingsfientlighet, antisemitism, islamofobi, afrofobi och så vidare. Det kommer givetvis också utrikesministern att göra, och det är viktigt att olika företrädare gör det. Vi kommer att ordna en stor konferens i slutet av månaden i FN och samla företrädare för olika kulturer, religioner och länder för att ha en diskussion om tolerans.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Valrörelser kan också påverka tonläget, och det pågår ju en valrörelse i Israel just nu.

Vi tackar för informationen. I och med det är vi klara med utrikesrådets dagordning och tackar kabinetssekreteraren med medarbetare för närvaron.

Innehållsförteckning

§ 1 Utrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	1
Anf. 5 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 6 MARGARETA CEDERFELT (M).....	3
Anf. 7 MARIA PLASS (M)	3
Anf. 8 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	3
Anf. 9 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	4
Anf. 10 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	4
Anf. 11 BÖRJE VESTLUND (S).....	5
Anf. 12 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	5
Anf. 13 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	5
Anf. 14 MARGARETA CEDERFELT (M).....	5
Anf. 15 MARIA PLASS (M)	5
Anf. 16 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 18 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	6
Anf. 19 JOHAN HULTBERG (M)	6
Anf. 20 AMINEH KAKABAVEH (V).....	6
Anf. 21 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	6
Anf. 22 JOHAN HULTBERG (M)	7
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 24 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	7
Anf. 25 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	7
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 27 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	8
Anf. 28 MARGARETA CEDERFELT (M).....	8
Anf. 29 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	8
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 31 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	9
Anf. 32 PAVEL GAMOV (SD)	10
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 34 TINA ACKETOFT (FP)	10
Anf. 35 ESKIL ERLANDSSON (C).....	11
Anf. 36 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 37 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	12
Anf. 38 DÉsirÉE PETHRUS (KD)	12
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 40 MARGARETA CEDERFELT (M).....	13
Anf. 41 AMINEH KAKABAVEH (V).....	13
Anf. 42 PAVEL GAMOV (SD)	14
Anf. 43 Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	14
Anf. 44 BÖRJE VESTLUND (S).....	15
Anf. 45 LAWEN REDAR (S).....	16
Anf. 46 TINA ACKETOFT (FP)	16

Anf. 47	MARGARETA CEDERFELT (M).....	16	2014/15:20
Anf. 48	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	16	16 januari
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 50	Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	17	
Anf. 51	ORDFÖRANDEN.....	17	
Anf. 52	Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	17	
Anf. 53	AMINEH KAKABAVEH (V)	18	
Anf. 54	Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	18	
Anf. 55	ORDFÖRANDEN.....	18	
Anf. 56	Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	18	
Anf. 57	AMINEH KAKABAVEH (V)	18	
Anf. 58	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	18	
Anf. 59	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 60	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	19	
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 62	TINA ACKETOFT (FP)	19	
Anf. 63	MARIA ABRAHAMSSON (M).....	19	
Anf. 64	Kabinettssekreterare ANNIKA SÖDER	19	
Anf. 65	ORDFÖRANDEN.....	20	